

NRO: 8.

GAZETA RZĄDOWA.

DZIEŃ 8. LIPCA ROKU 1794.

SESSJA RADY NAYWYŻSZEJ
NARODOWEJ

dnia 6. Lipca.

pod prezydencją Obywatela Sulistrow-
uskiego Radzcy.

W przytomności OO. Sulistrowskiego, Prezydu: Kochanowskiego, Buchowieckiego, Buczyńskiego, Umiastowskiego, Mostowskiego, Dembowskiego, Zaiączka, X. Dmochowskiego, Szymanowskiego, X. Palmowskiego, Moszyńskiego, Potockiego, Zakrzewskiego, Kapoścasa, Dziarkowskiego, Linowskiego.

Na przełożenie wydz: skarbu, zaleciła Kommissyi porządkowej Grodzieńskiej, ażeby Radzie niebawmą dała wiadomość, jakim sposobem Obyw: Daszkiewicz, Major Gwardyi Litt: dostał się w niewolę Rosyjską.

Na zapytanie tegoż wydziału, czyli przystawiona do kasy Narodowej od Kommissyi porząd: Brzełkiej Litt: moneta srebrna Moskiewska, ma być na monetę kraiową przebita? deklarowała, iż gdy sam wydział donosi, iż na przebitciu Skarb miałby szkodę, przeto ma być zachowana na przesłanie do Litwy, gdzie większy ma kurs, niż w Koronie.

Wydział potrzeb Wojskowych przyniósł dwie opinie, iedną względem Fabryki Grodzieńskiej, exekucją zawartego z nią o sukna kontraktu, Kom: Porząd: Grodzieńskiej polecającą; drugą względem oddawania do Kommissoryatu Woennego skór baranich za opłatą: obiedwie przyjęte.

Zaleciła Wydział: Skarbu, ażeby z kim należy, uczynił układ, iżby Summa 63,034. gr: 25. wyliczona została z Kasy Ekonomicznej Grodzieńskiej Manufakturze tamecznej, za kwitem Kom: Porząd: Grodzieńskiej.

O. Linowski czytał zrobioną przez siebie Proklamacyą do Obywateli Xieftw Kurlandyi i Semigalii, która przyjęta przez Radę.

Wydział Sprawiedliwości przyniósł opinią, względem sądenia zbrodni, w d. 28. zeszłego Mca Czerwca popełnionych; która z niektórymi odmianami przyjęta. Zaleciła oraz Wydziałowi Porządku wybrania domn dla tegoż Sądu.

Na przełożenie wydziału potrzeb wojskowych determinowała, iż póki kuznice kraiowe odflonione nie zostaną, kartacze tu w Warszawie kute być mają.

Na przełożenie Wydziału Bezpieczeństwa, Obywatelkom Dembowskiej Kasztelanowej, Czechowskiej, Czetwertyńskiej Wdowie, Annie z Sapiehow Potockiej i O. Mikołajowi Czapkiemu, o słabości zdrowia przez Doktorów zaświadczonemu, wydanie Paszportow dozwoliła; z warunkiem niewyprowadzenia, ile być może, ludzi do noszenia broni zdolnych.

Ządanie Obywatelki Czetwertyńskiej wdowy, względem wydania iey rzeczy, odeślą do Kommissyi porząd: Warszaw:

Po czym odwołana została Sessya na dzień następny 7. tego Mca na godziną zwykłą po południu.

RADA NAYWYŻSZA NARODOWA

do Obywatelów Xięstwa Kurlandji i Semigalii.

Ile nas szczęście wspólney Oyczyzny zajmuje; tyle serce nasze uczuło radości, dowiedziawszy się o powstaniu waszym. Z naywiększą pociechą widzimy, że święte hasło wolności i niepodległości Narodu *Polskiego*, przeszło do serc waszych; i obudziło ducha cnoty obywatelskiej w tych współziomkach, którym przewrotność obcych usiłowała narzucić podległość, i obrzydzić braterstwo wolnego Narodu. *Polacy* przecież w naywiększych swoich uciskach nie zapomnieli was, obywatele, iako swoich uważać braci; i dopóki miara wspólnych nieszczęść przebrana, dopóki ostatniey rozpacz wybuchnie nie dały Narodowi temu broni w rękę, dopóty cierpiał ze wstrętem wszystko, co tylko, nie znajduiaca oporu zaciekłość dumy sasiadskiej, iemu i wam tkliwego wyrządzić chciała. O nazbyt długo byliśmy razem igrzyskiem przemocy i podstępów! nazbyt długo, i *Polka* i *Kurlandya*, karmiły w łonie swoim niecnym obywatelów, którzy służąc dla własnych zysków obcey przewrotności, kładli do zupełnego porozumienia się przeszkodę tym, którzy w jedności i połączeniu sił swoich, znaleźć mogą poważną, wolną, i swobodną bytność. Kryliśmy, że tak powiemy, w tajemnym czuciu drogi braterstwa pomiędzy nami węzeł; i dla tego w każdej burzy łatwo zachwiani, nie mieliśmy Oyczyzny, spokojności, bezpieczeństwa: a obcy nieziednoczonym, w zburzonym, lub osłabionym panowali bezprawnie.

Akt powstania waszego nakoniec łączy nas węzłem, którego nie zdola potargać, nawykła burzyć i dzielić społeczności przemoc. Jedność nasza będzie przeciw niey tarczą; a święta wolność, niosąca z sobą roskosz cnoty i światło prawdy, mocniejsza nad wszystkie, zbrodnia, niesprawiedliwość i gwałtami wspierane potęgi; wolność, ulubione duszom szlachetnym dobro, zajętem nią umyślnom da środki, zapalonym nią sercom

da męstwo, zdolne pokonać nieprzyjazne iey i ludzkości zamachy. Rada Naywyż: Nar: obowiązana sumiennie tak was, iak i ziemi *Polskiej* Obywatelów, w każdym zdarzeniu uważać iedney Oyczyzny synami, wierzy wyrazom Aktu powstania waszego; i zapewnia się, że stosownie do ducha Aktu tego, stosownie do przykładu walecznych *Polaków*, braci waszych, którzy mieli szczęście was w obronie Oyczyzny uprzedzić; ale którym wy w gorliwości przewyższyć się nie dacie: że możemy, dzielnie i czynnie powstanie wasze utrzymywać, uzbrojenie powszechne do skutku, iak nayprędzey, doprowadzić, i nieprzyjaciół naszych, łącząc się z siłą zbroyną Rzpltey, niszczyć będziecie. Ziemia wasza wydała tylu dzielnych ludzi, którzy w różnych Wojskach zbierali Rycerzkie dla obcych monarchów laury; czegoż się po was spodziewać niemożna? kiedy broń w ręce weźmiecie za własne wasze swobody, za waszą wspólną Oyczyznę; za wolność, którą sobie i potomkom naszym przedsięwzięliśmy nawsze ubospieczyć.

Uroczyście przed Bogiem i światem jedności naszej zaręczenie, ma na pierwszym teraz celu oswobodzenie się od obcego naieźdnika i obronę wzajemną. Poświęćmy się przeto całkiem temu celowi! a kiedy zwycięzka Narodu ręka, broń zawiesiwszy, otworzy świątynią prawodawstwa, kiedy oswobodzony Narod, o dalszym i trwałym szczęściu swoim zacznie stanowić: *Polka* bez was o was radzić nie będzie. Zapyta się was samych, co wam miłego i pożytecznego być może? co waszą zdola ugruntować szczęśliwość; to nas wszystkich będzie życzeniem. Wtedy swobody i przywileje wasze miłszym dla was samych staną się użyciem, kiedy ich dzielność wasza od obcey zapewni napaści; a na ołtarzu Oyczyzny położone Obywatelskie wasze w obronie iey zasługi, pociągną wdzięczny Narod, do podwojenia we wszystkich żrodeł uszczęśliwienia waszego.

Nakoniec, już rozwinięta jest chorągiew powstania, i dobytą broń wolne-

go Narodu. Wydane hasło boiu z uft okrytego laurami Rycerza i Republikanina cnotliwego, którego ufność powszechna do Naczelnictwa wezwala. Powtarzane to hasło i przyjęte w głębię serc wszystkich ziemi naszej mieszkańców: *Zginąć, albo żyć wolnemi i niepodległemi!* Cóż więc zostało? Obywatele! najsławniejsza broń wolności jest iey słodycz, iey dobroczynne do uszczęśliwienia Narodów skutki! rozszerzajcie przeto, iak naysposzechniey, przedsięwzięcie nasze; przeniescie w ościenne *Insflanty*, i w kraie od Rzpltey oderwane, miłość prawdziwej ich Ojczyzny, chęć wrócenia się do ciała Rzpltey: którey swobody i w lność da im zapomnieć hańbę obcego iak zna; natchnijcie ich duchem naszym i waszym: a wkrótce wszyscy nawzajem bracia, długo rozłączeni i ciemnieni, na łonie jedney i wspólney Ojczyzny złączeni znou, damy przykład światu wolnego i rządnego Narodu, powróconego niezaprzeczonym swym Prawom niepodległości.

Jakie są celniejsze urządzenia Rządu terażniejszego, wypływające od Nayszyjszego Naczelnika, wolą ogólną i wyrażną Narodu upoważnionego, takie wam współ-obywatele Rada Nayszyjsza posyła. Jednostayność prawideł w powstaniu waszym, idzie za jednostaynością celu i interessu ogólnego. W Akcie waszym ta się znajduje; w czynnościach Rady Nayszyjszey nie odstępnemi iey będziemy. Obywatele! wiercie honorowi i cności Narodu, wszystko dla zbawienia swego, wszystko dla dobra ogólnego, poświęcić unieiącego; wiercie: iż pierwey w własnych zagrzebiemy się gruzach, niż sobie wzajemną być pomocą; niż interes wasz z naszym łączyć; niż jedney Ojczyzny wolney i niepodległej synami, a między sobą bracią i współobywatelami, być przestaniemy.

Rezolucya zapewniająca Opiekę Rządową, względem żon i dzieci, zarekrutowanych teraz mężów i Oyców.

RADA NAYWYŻSZA NARODOWA.

Na przełożenie Obyw. Zakrzewskie.

go Radzcy, i P. M. W. donoszącego, że przez terażniejsze rekrutowanie, znaczna liczba pozostała się żon i dzieci, które dotąd pracą i przemysłem zarekrutowanych mężów i Oyców żywione będąc, teraz bez wszelkiego sposobu utrzymania życia zostają, i z tego powodu żądającego, ażeby na takowe żony i dzieci fundusz z Skarbu Narodowego był obmyślony: Rada pragnąc, ile tylko w iey możliwości jest ośłodzić, nietylko los pozostałych żon i dzieci; ale nadto przez Opiekę skuteczną nad nimi, wzbudzić tym większe mężstwo i waleczność w ich mężach i Oycach, deklaruje: iż te wszystkie żony i dzieci, które żyły z pracy rąk mężów i oyców swoich, a którzy w dniach tych w *Warszawie* zaciągnięci do Woyłki zostali, bierze w Opiekę Rządową; i że im z Kassy Narodowej, pierwsze ich życia potrzeby, opłacone będą, oświadcza. Ażeby jednak ten sprawiedliwy Rady wzgląd nie był zajmowanym przez tych, co do niego prawa nie mają; poleca Deputacyi Ratunkowej, która dotąd tak chwalebnie dla przyługi ludzkości obowiązki swoje dopełnia, ażeby ta stan takowych niewiast i dzieci, iak naysciśley, za użyciem nawet Urzędowych dowodów, i inkwizycyi, wysledziła; które osoby do Opieki Rządowej należeć powinny, uznała, wielość opłaty na ich potrzeby względnie na terażniejsze Skarbu okoliczności, udeterminowała; i po ich zaspokoienie do Wydziału Skarbu odsyłała; a Wydział Skarbu takowe kwoty, przez Deputacyą udeterminowane, wypłacać z Kasy Narodowej winien będzie.

Dan w *Warszawie* na Sessyi Rady dnia 4. Miesiaca Lipca 1794. Roku.

Adrzej Kapoślas Prezydent;
(M. P.)

T. Czech R. N. N. Sekr:

Reszta Ordynacyi, dla Kommissyi Porządkowych &c:

14to. Expedycya ordynaryina ma czasu godzinę na milę jedną; po godzinę na odmianę koni; Extraordinaryina pół godziny na milę, kwadrans na odmianę; i ta będzie miała dwie pieczęci: A ktoby

Expedycja przez nieregularność Kresy, lub inną winę zatrudnił, ten w miarę ważności Interesu zawiedzionego, ukaranym zostanie, za doniesieniem wprzód o tym Radzie Naywyższej.

A ponieważ prędką ekspedycja Kresami, i bezpieczne przejście Woysk Kraiowych na dobroci Drog i Mostow, przepraw rzecznych naywięcej zależą; przeto Rada Naywyższa Narodowa do wyższej rek wizycy odwołując się, ponawia zalecenie, ażeby drogi, mosty, i przeprawy rzeczne zrobione i naprawione, niemniej ustanowienie i urządzenie Kres iak nayprędzey uskutecznione zostały. Czego dozór pod odpowiedzialnością z osob i majątku Kommissyom Porządkowym i Magistratom Miast poruczając, iżby Rapporta też Kommissye Porządkowe i Magistraty Miast o takowym urządzeniu Kres, oraz o drogach, mostach i przeprawach rzecznych do Rady Naywyższej Narodowej, natychmiast uczyniły i ciągle raportowały, nakazuje. Dan w Warszawie na Sesyi Rady dnia 27. Mca Czerwca 1794. R.

Tadeusz Dembowski Prezydent:

Tomasz Czech R. N. N. Sekr:
Obwieszczenie wszystkich Kommissyi Porządkowych, i wszystkich Obywatelów mieszkańców Polski i Litwy, ażeby rozrządzeniom Obyw. Horaina zastępcy, na pełnomocnika od Naywyższego Naczelnika nominowanego, posłuszni byli.

RADA NAYWYŻSZA NARODOWA.

Obwieszcza wszystkie Kommissye porządkowe, iako też wszystkich Obywatelów mieszkańców Polski i Litwy, iż O. Jan Horain, zastępca, w Radzie Narodowej, następującym opatrzone instrumentem na pełnomocnika, przez Naywyższego Naczelnika siły zbrojney.

TADEUSZ KOSCIUSZKO

Naywyższy Naczelnik Siły Zbrojney Narodowej.

Dla wzmocnienia i ożywienia gorliwości ducha Narodowego, dywizyi woysk Rzpltey, które z nieprzyjacielem walczyć mają, i wyciągaia wparcia z Obywatelów, licznie na pospolite ruszenie zebranych; mianując do dywizyi pod

Kommandą Generała Maiora *Cichockiego*, równie iak do dywizyi pod Kommandą Generała Maiora *Sierakowskiego*, tudzież do wszelkich dywizyi woysk Rzpltey, od *Warszawy* aż do granicy *Grodzińskiej*, zajmując Woiewództwo *Brzeście Litew*: i Powiat *Kobryński*, aż po *Wisłę*, Ob: *Jana Horaina*: iako zastępcę pełnomocnika, wybranego przezemnie z Rady N. Narodowej, do wezwania i urzadzenia pospolitego ruszenia, na positek wzmienionym dywizyom woysk Rzpltey, według potrzeby; tudzież rozporządzenia wszelkich czynności rządowych, do odparcia sił nieprzyjacielskich stosować się mogących. Przeto temu zastępcy pełnomocnikowi, daie następujące opisy i władzę.

amo. Obywatel *Jan Horain* zniesie się z Generałami Maiorami *Sierakowskim i Cichockim*; poweźmie od nich wiadomość, iakiey masy siły zbrojney Narodowej każdy do swej dywizyi, stosownie do wspólnych operacyi wojennych, potrzebuie; iak, i gdzie tę masę, z pospolitego ruszenia udyssponowaną, mieć pragnie; i iakim sposobem naybezpieczniej komunikacya między *Litwą i Warszawą* utrzymywana bydź może. Przeto zastępca pełnomocnik, zieczawszy się z wymienionemi Generałami woyskowemi, poweźmie wiadomość ogólney plany wojennych operacyi, wspólnych obydwóm dywizyom; a stosownie do tego układu, dyspozycye swoje do urzędów porządkowych i kommanderujących dywizyami pospolitego ruszenia uczyni: mnie zaś i Radzie, tak o tych dyspozycyach, iak i o skutkach z nich wyniknąć mających, często donosić będzie.

ado. Gdyby zaś który z kommanderujących dywizyami pospolitego ruszenia, takowym rozrządzeniom, z powyższego zniesienia się z Generałami woyskowemi wynikłym, posłusznym nie był; lub mieysca i zlecenia, sobie powierzonego, nie dopełnił: takowego zastępcy pełnomocnik ma moc, nieodwłocznie w kommandzie jego zawiesić; innego na mieysce jego gorliwego Obywatela wyznaczyć; i mnie o tym natychmiast raportować. (*Reszta w następującym Numi.*)